

Doelen burgerschapsonderwijs en mensenrechteneducatie voor het schoolcurriculum

primair onderwijs

De school wil met leerlingen werken aan de volgende houdingen, vaardigheden, kennis en inzichten:

	Democratie	Participatie	Identiteit
Houdingen (willen)	<ol style="list-style-type: none">1. Conflicten op vreedzame wijze oplossen.2. Zich gedragen vanuit respect voor anderen en algemeen aanvaarde waarden en normen.3. De rol van gezagsdragers bij het oplossen van conflicten respecteren.4. <i>Actie ondernemen om in de eigen gemeenschap mensen- en kinderrechten op het gebied van vrijheid, veiligheid, gelijkheid en respect te realiseren.</i>	<ol style="list-style-type: none">5. Vanuit betrokkenheid samen werken aan een sociaal en ruimtelijk stimulerende en aangename leef-, speel- en leeromgeving.	<ol style="list-style-type: none">6. Zich medeverantwoordelijk voelen voor het recht op eigen ontplooiing en die van anderen.7. Een serieuze en respectvolle dialoog met anderen aangaan.
Vaardigheden (kunnen)	<ol style="list-style-type: none">8. Eenvoudige informatie op hoofdzaken begrijpen.9. Eigen mening met anderen bespreken.10. Accepteren dat eigen opvattingen niet altijd worden gedeeld.11. <i>Het belang van mensen- en kinderrechten in het eigen leven typeren en bediscussiëren</i>	<ol style="list-style-type: none">12. Deelnemen aan discussie en overleg.13. Een verbetering in de klas of school meehelpen te organiseren en initiëren.14. Bijdragen aan het maken en uitvoeren van regels en afspraken in de klas en op school.15. <i>Zelf verantwoordelijkheid nemen om mensen- en kinderrechten in de eigen omgeving te beschermen.</i>	<ol style="list-style-type: none">16. Zich in opvattingen en gevoelens van anderen inleven.17. Samenwerken met anderen ongeacht sociale, etnische en/ of culturele achtergronden.18. Verschillen en overeenkomsten tussen mensen zien en waarderen.19. In concrete situaties discriminatie en uitsluiting herkennen.
Kennis (inzicht hebben in)	<ol style="list-style-type: none">20. Rechten en plichten die kinderen in een democratische samenleving hebben.21. Enkele hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en de rol van de burger.22. Het verschijnsel dat er in een democratie verschillen in opvattingen zijn.	<ol style="list-style-type: none">23. Hoe mensen met elkaar positief kunnen communiceren24. <i>Rechten van het kind om aan het gemeenschapsleven deel te nemen</i>	<ol style="list-style-type: none">25. Hoofdzaken van geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen26. <i>Rechten van het kind om een eigen identiteit te ontplooiën</i>27. <i>Dat mensen- en kinderrechten voor iedereen gelden</i>

Doelen burgerschapsonderwijs en mensenrechteneducatie voor het schoolcurriculum

onderbouw vo en vmbo bovenbouw

De school wil met leerlingen werken aan de volgende houdingen, vaardigheden, kennis en inzichten:

	Democratie	Participatie	Identiteit
Houdingen (willen)	<ol style="list-style-type: none">1. Conflicten op vreedzame wijze oplossen en de rol van gezagsdragers daarbij respecteren.2. Bewustzijn ontwikkelen t.a.v. het omgaan met de verhouding tussen individuele en algemene belangen.3. In zijn dagelijkse handelen opkomen voor een klimaat van respect en gelijkwaardigheid, waarin iedereen zich vrij kan uiten en veilig voelt.	<ol style="list-style-type: none">4. Betrokkenheid bij en bijdragen aan een sociaal en ruimtelijk stimulerende en aangename leef- en leeromgeving in de school en de directe omgeving.5. Opkomen voor een sfeer van non-discriminatie in sociale relaties.6. Zich inzetten voor een maatschappelijk nut.	<ol style="list-style-type: none">7. Een respectvolle en serieuze dialoog met anderen aangaan.8. Respect tonen en zich medeverantwoordelijk voelen voor de eigen ontplooiing en die van anderen.9. Reflecteren op de eigen opvattingen en gedragingen in relatie tot algemeen aanvaarde waarden en normen.10. Met anderen samenwerken ongeacht groepsidentiteit.
Vaardigheden (kunnen)	<ol style="list-style-type: none">11. Standpunten uiten, toelichten en uitwisselen in discussie en dialoog.12. Bronnen kritisch gebruiken.13. Veilig omgaan met sociale media.14. Accepteren dat eigen opvattingen niet altijd worden gedeeld.15. De relevantie van democratie, rechtsstaat en mensenrechten voor zijn eigen leven beargumen-teren.16. <i>Zich voorstellingen maken van het leven in een land waarin mensenrechten niet worden nageleefd.</i>	<ol style="list-style-type: none">17. Basale sociaal-communicatieve vaardigheden toepassen.18. Verschillen in rollen en posities die mensen t.o.v. elkaar bekleden actief hanteren (alleen vmbo).19. Verbeteringen in klas, school of eigen leefomgeving meehelpen te organiseren en initiëren.20. <i>De relevantie van sociaal-economische mensenrechten voor zijn eigen leven en participatie in de Nederlandse samenleving typeren en bediscussiëren.</i>	<ol style="list-style-type: none">21. Zich inleven in een ander in een samenleving die zich kenmerkt door diversiteit.22. Samenwerken met anderen ongeacht sociale, etnische en/ of culturele achtergronden.23. Zich inleven in situaties waarin mensen hun recht op (de ontwikkeling van) een eigen identiteit wordt ontzegd.
Kennis (inzicht hebben in)	<ol style="list-style-type: none">24. De basisprincipes van democratie en rechtsstaat in Nederland en Europa en de daaraan ten grondslag liggende mensenrechten.25. De betekenis van de Nederlandse Grondwet, de UVRM(1) en het Kinderrechtenverdrag.26. <i>Enkele voorbeelden op mondiaal niveau van gevolgen van het niet naleven van klassieke en politieke rechten voor het dagelijks leven van mensen.</i>	<ol style="list-style-type: none">27. Vormen van communicatie.28. Gedeelde en verschillende rollen, taken, posities en verantwoordelijkheden van mensen op school; alleen vmbo: en in werksituaties.29. het werk van organisaties die zich de solidariteit met de medemens, zowel hier als elders, ten doel stellen.30. <i>Enkele voorbeelden op mondiaal niveau van gevolgen van het niet naleven of kunnen voldoen aan sociaal-economische rechten voor het dagelijks leven van mensen.</i>	<ol style="list-style-type: none">31. Enkele basiskenmerken van Nederland als multiculturele en pluriforme samenleving, <i>waaronder het recht op een eigen identiteit voor personen en groepen.</i>32. Het belang van socialisatieprocessen bij identiteitsvorming.33. <i>Enkele voorbeelden op mondiaal niveau van gevolgen van het niet naleven van culturele rechten voor het dagelijks leven van mensen.</i>

1. UVRM is Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

Doelen burgerschapsonderwijs en mensenrechteneducatie voor het schoolcurriculum

Havo/vwo

De school wil met leerlingen werken aan de volgende houdingen, vaardigheden, kennis en inzichten:

	Democratie	Participatie	Identiteit
Houdingen (willen)	<ol style="list-style-type: none">1. Oplossingsgericht omgaan met tegengestelde belangen en opvattingen.2. Bewust omgaan met de verhouding tussen individuele en algemene belangen.3. Opkomen voor de kernwaarden van de democratie.4. <i>Beseffen dat ieder mens over onvervreemdbare rechten beschikt.</i>	<ol style="list-style-type: none">5. Betrokkenheid bij en bijdragen aan de kwaliteit van de sociaal-menselijke omgeving en de fysiek-ruimtelijke omgeving (leefbaarheid).6. Opkomen voor mensen om volwaardig in hun samenleving te functioneren.	<ol style="list-style-type: none">7. Respect tonen en zich (mede)verantwoordelijk voelen voor:<ol style="list-style-type: none">a. de eigen ontplooiing;b. de ontplooiing van anderen, hier en elders;c. de kwaliteit van samenlevingen.8. Kritisch reflecteren op de eigen opvattingen en gedragingen in relatie tot algemeen aanvaarde waarden en normen.9. <i>Opkomen voor menselijke waardigheid en gelijke behandeling voor iedereen.</i>
Vaardigheden (kunnen)	<ol style="list-style-type: none">10. Informatievaardigheden toepassen.11. Standpunten uiten, verantwoorden, uitwisselen en bijstellen in discussie, debat en dialoog.12. Kritisch omgaan met bronnen.13. De relevantie van democratie, rechtsstaat en mensenrechten voor zijn eigen leven beargumenteren.	<ol style="list-style-type: none">14. Sociaal-communicatieve vaardigheden toepassen.15. Een verbetering in de omgeving organiseren en initiëren.16. Regels en afspraken maken en uitvoeren.17. Reflecteren op de notie burgerlijke ongehoorzaamheid.	<ol style="list-style-type: none">18. Rolnemingsvaardigheden toepassen in een samenleving die zich kenmerkt door diversiteit.19. Samenwerken met anderen ongeacht achtergronden.
Kennis (inzicht hebben in)	<ol style="list-style-type: none">20. De basisprincipes van democratie, rechtsstaat en mensenrechtenverdragen.21. De relatie burger - staat op het gebied van rechten en plichten.22. De rol van de Europese Unie en de Verenigde Naties.23. <i>Het feit dat mensenrechten universeel en ondeelbaar zijn.</i>	<ol style="list-style-type: none">24. Mogelijkheden van participatie in diverse samenlevingen.25. Concreet gehanteerde spelregels in democratische samenlevingen.26. <i>Mensenrechten op het gebied van participatie en bestaanszekerheid.</i>	<ol style="list-style-type: none">27. Kenmerken van pluriforme samenlevingen, waaronder Nederland.28. Het gedachtegoed van inspirerende voorvechters voor vrijheid en rechtvaardigheid uit verschillende culturen.29. <i>Discussies over universaliteit van mensenrechten versus cultureel relativisme.</i>